

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษตรราธิการ, กระทรวง. รายงานโครงการทดน้ำ ไขน้ำ สำหรับเขตรที่ราบแห่งลาดแม่น้ำ เจ้าพระยาตอนใต้. 2445.
- เกษตรราธิการ, กระทรวง. รูปการก่อสร้างเกี่ยวกับการทดน้ำ ระบายน้ำ และจำหน่ายน้ำ แห่งลำน้ำป่าสัก. กรมทดน้ำ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ร้อยปีคลองรังสิต โครงการวิจัยนำร่อง เฉลิมฉลองวโรภาส-กาญจนภิเษก. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จำรูญ จินดาสงวน. การจัดสรรน้ำในเขตสำนักงานชลประทานที่ 8. กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ฉลอง เกิดพิทักษ์. การปรับปรุงคลอง 13 และคลองระพีพัฒน์แยกใต้ตอนล่าง. ในเอกสาร การศึกษาเรื่อง การปรับปรุงคลอง 13 และคลองระพีพัฒน์แยกใต้ตอนล่าง. ธันวาคม, 2536.
- ชลประทาน, กรม. การศึกษาเบื้องต้นโครงการผันน้ำ กก-อิง-น่าน รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2538.
- ชลประทาน, กรม. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเขื่อนเก็บกักน้ำแม่น้ำป่าสัก จังหวัดสระบุรี และจังหวัดลพบุรี. เล่ม 1-4. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กันยายน, 2536.
- ชลประทาน, กรม. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเขื่อนทดน้ำบางปะกง. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2535.
- ชลประทาน, กรม. โครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น อำเภอสอง จังหวัดแพร่. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540.
- ชลประทาน, กรม. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2538.
- ชลประทาน, กรม. ที่ระลึกในการเปิดเขื่อนเจ้าพระยา. โรงพิมพ์กรมชลประทาน. 7 กุมภาพันธ์, 2500.
- ชลประทาน, กรม. ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนภูมิพล 17 พฤษภาคม. โรงพิมพ์กรมชลประทาน, 2507.

- ชลประทาน, กรม. ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนสิริกิติ์ 1 สิงหาคม 2513. โรงพิมพ์กรมชลประทาน, 2514.
- ชลประทาน, กรม. ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เขื่อนภูมิพล 1 มิถุนายน 2504. โรงพิมพ์กรมชลประทาน, 2504.
- ชลประทาน, กรม. แผนก่อสร้างโครงการชลประทานเขื่อนเจ้าพระยา พ.ศ. 2490-2496. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2496.
- ชลประทาน, กรม. แผนแม่บทการแก้ไขวิกฤตการณ์ภัยแล้ง ศูนย์เฉพาะกิจช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงฤดูแล้ง, กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2536.
- ชลประทาน, กรม. รายงานการชลประทานแห่งประเทศไทย ว่าด้วยประโยชน์ที่ได้รับจากการก่อสร้างการชลประทานที่ทำได้แล้วและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการก่อสร้าง ซึ่งกำลังจัดทำอยู่. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2471.
- ชลประทาน, กรม. รายงานเรื่องแผนการก่อสร้างโครงการชลประทาน พ.ศ. 2490-2496. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2489.
- ชลประทาน, กรม. สรุปผลการศึกษาศาสนาภาพและแผนการดำเนินงานโครงการแก่งเสือเต้น อำเภอสอง จังหวัดแพร่. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, มกราคม, 2540.
- ชลประทาน, กรม. 84 ปี กรมชลประทาน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสารมวลชน, 2529.
- ชลประทานที่ 8, สำนักงาน. แนวทางการส่งน้ำหน้าปี นาปรัง ของโครงการฯ รังสิตใต้. 2536.
- ชลประทานที่ 8, สำนักงาน. แนวทางการแก้ไขวิกฤตการณ์น้ำในฤดูแล้งของโครงการฯ รังสิตใต้ คลองด่านและพระองค์ไชยานุชิต, 2537
- ชลประทานหลวง, กอง. การปรับปรุงแก้ไขงานชลประทานเขตโครงการชลประทานทุ่งฝั่งตะวันออก แม่น้ำเจ้าพระยาตอนใต้. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน, 2509.
- ชลประทานหลวง, กอง. การศึกษาสภาพลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2513.
- ทตน้ำ, กรม. รูปการก่อสร้างเกี่ยวกับการทตน้ำ ระบายน้ำ และจำหน่ายน้ำ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงชลประทาน.
- ทองเดิม ยุคตะนันท์. การปฏิบัติประสานงานระหว่างเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ และเขื่อนเจ้าพระยา. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการของคณะกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำ. ตุลาคม, 2515.

- เล็ก จินดาสงวน. รายงานการศึกษาวางแผนการจัดสรรน้ำของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา ในระหว่าง
ปลายฤดูฝนปี พ.ศ. 2536 ถึงฤดูแล้งและต้นฤดูฝนปี พ.ศ. 2537.
กรมชลประทาน, 2537.
- วัฒนา ธรรมมงคล. วิวัฒนาการด้านการชลประทานของไทย ในรอบ 200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. แม่น้ำลำคลองสายประวัติศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มติชน, 2539.
- สุนทรী อาสะไวย์. การพัฒนาระบบการชลประทานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2431 -
พ.ศ. 2493. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกประวัติศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- สุนทรী อาสะไวย์. คลองรังสิตกับการพัฒนาที่ดินในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ:
สถาบันไทยคดีศึกษา สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สุนทรী อาสะไวย์. ประวัติคลองรังสิต : การพัฒนาที่ดินและผลกระทบต่อสังคม พ.ศ. 2431-
2457. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สุวงศ์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร, 2537.
- ศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทาน, สมาคม. ทิศทางการพัฒนาแหล่งน้ำในทศวรรษหน้า.
ธันวาคม, 2534.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- J. Homan Vander Heide, Engineering of the Waterstaat of Netherlands India Temporarily Blaced at the disposal of the Siamese Government.
General Report Irrigation and Drainage in the Lower Menam Valley.
 Ministry of Agriculture, 1903.
- Ministry of Agriculture. Project Estimate for Works of Irrigation, Drainage and Navigation to Develope the Plain of Central Siam. Vol. I-III. Bangkok Daily Mail, 1915.
- Royal Irrigation Department. Administration Report of the Royal Irrigation Department of Siam for the Period of 2457 B.E.-2468 B.E. Ministry of Agriculture , Bangkok Times Press, Ltd. February, 1927.
- Royal Irrigation Department. Irrigation Works in the central Plain and the Northern Region of Thailand. Bangkok, 1963.
- Royal Irrigation Department. Report on a Scheme for the Irrigation of so much of the Valley of Capital Outlay of one and three Quarter Millions Stering. Bangkok Daily Mail, 1915.
- Royal Irrigation Department. Water Management for Rice Cultivation in Thailand. Bangkok, 1991.
- United States Department of The Interior Bureau of Reclamation. Thailand Review of Water Resources Chao Phya River and Tributaries.
- World Bank. Thailand Irrigation Subsector Review. Project Department East Asia and Pacific Regional Office, April 25, 1986.
- Wright, A. and Oliver, T.B. Twentieth Century Impressions of Siam Its History, People, Commerce, Industries, and Resource. Lloud's Greater Britain Publishing Co., 1908. reprinted by White Lotus Co, 1994.
- X. Kambhu, M.L. Report on Irrigation Drainage and Water Communication Project of Chao Phya River Plain. Bangkok: Royal Irrigation Department, 1949.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

นิยามและความหมาย

“กรมคลอง” หมายถึง ชื่อเดิมของกรมชลประทาน

“การไขน้ำ” หมายความว่า การระบายน้ำ

“การชลประทาน” หมายความว่า กิจกรรมที่กรมชลประทานจัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำหรือเพื่อกักเก็บรักษาควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การสาธารณสุขโรคหรือการอุตสาหกรรมและหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำกับรวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย

“ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามความในมาตรา 5 ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน

“เขตชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการชลประทาน

“เขตงาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ใช้ในการสร้างและการบำรุงรักษาการชลประทานตามที่เจ้าพนักงานได้แสดงแนวเขตไว้

“คลองเชื่อม” หมายความว่า คลองที่ขุดขึ้นเพื่อเชื่อมต่อระหว่างแม่น้ำ

“ประตูระบายน้ำ” หมายความว่า สิ่งที่ได้สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อให้เรือผ่านทางน้ำที่มีระดับต่างกันได้

“ทำนบ” หมายความว่า สิ่งที่ได้สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อกันไม่ให้น้ำไหลผ่านหรือข้ามไป

“ทุ่งหลวง” หมายความว่า ชื่อเดิมของทุ่งรังสิต

“ฝาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อทอดหรือกักน้ำซึ่งถูกส่งเข้าสู่เขตชลประทานโดยให้น้ำที่เหลือจากความต้องการ หนุนขึ้นแล้วไหลข้ามไปได้

“เขื่อนระบาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อทอดหรือกักน้ำในทางน้ำอันเป็นที่มาแห่งน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขตชลประทานโดยมีช่องเปิดเปิดได้

“ประตูระบาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นในทางน้ำ เพื่อทอด กัก กั้น หรือระบายน้ำ ณ ที่อื่นอันมิใช่ที่มาแห่งน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขตชลประทานโดยมีช่องเปิดเปิดได้

“คันคลอง” หมายความว่า มูลดินที่ถมขึ้นเป็นคันยาวไปตามแนวคลอง

“ขานคลอง” หมายความว่า พื้นที่ระหว่างขอบตลิ่งกับเชิงคันคลอง

“พนัง” หมายความว่า สิ่งที่สร้างเป็นคันยาวไปตามพื้นดินเพื่อป้องกันอุทกภัย

“ปदन.” หมายความว่า ประคุน้ำเพื่อการสัญจร

“ปตร.” หมายความว่า ประตูระบายน้ำ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

มาตราที่สำคัญตามพระราชบัญญัติการชลประทาน 2485 (แก้ไขเพิ่มเติม 2518)

มาตรา 5 เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- ประเภท 1 ทางน้ำที่ใช้ในการส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำ เพื่อการชลประทาน
  - ประเภท 2 ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคม แต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วยเฉพาะในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน
  - ประเภท 3 ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน
  - ประเภท 4 ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน
- ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า ทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด

มาตรา 8 รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกเก็บค่าชลประทานจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทาน หรือจากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทาน ไม่ว่าผู้ใช้น้ำจะอยู่ในหรือนอกเขตชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวงกำหนด

- (1) ทางน้ำชลประทานแต่ละสายหรือแต่ละเขตที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยแสดงแผนที่แนวเขต
- (2) เขตและท้องที่ซึ่งเป็นเขตชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยแสดงแผนที่แนวเขต
- (3) อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทานหรือจากผู้ใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน
- (4) อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำเพื่อกิจการโรงงานประปา หรือกิจการอื่นในหรือนอกเขตชลประทาน
- (5) หลักเกณฑ์ ระเบียบและวิธีการในการจัดเก็บหรือชำระค่าชลประทาน ตลอดจนการยกเว้น ลดหย่อน หรือวิธีการผ่อนชำระค่าชลประทาน

อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทานหรือจากผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละ

ห้าบาทต่อปี อัตราค่าชลประทานสำหรับการใช้น้ำเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นให้เรียกเก็บได้ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละห้าสิบบาท

มาตรา 8 ทวิ ให้ตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นในกรมชลประทาน เรียกว่า ทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

ค่าชลประทานที่เก็บได้ตามมาตรา 8 ให้นำส่งเข้าบัญชีทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทานโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน ให้กระทำได้เฉพาะการชลประทานตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา 13 อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เก็บค่าบำรุงทางน้ำชลประทาน หรือดูแลรักษาน้ำชลประทาน คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง หมู่ระดับหลักฐาน หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการชลประทานในเขตนั้นด้วย

มาตรา 13 ตริ ให้เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่เก็บค่าบำรุงทางน้ำชลประทาน หรือดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง หมู่ระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทาน มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) สั่งผู้ควบคุมเรือนแพ ที่ผ่านหรือจะผ่านทางน้ำชลประทานให้หยุดหรือจอดเรือนแพในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ตรวจสอบค่าบำรุงทางน้ำชลประทาน หรือหนังสือหรือใบอนุญาตเดินเรือในทางน้ำชลประทาน

(3) จับบุคคลขณะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 15 เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ปิด กั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน

(2) ขุดลอก ซ่อมหรือตัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทานหรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางน้ำชลประทาน

(3) ห้ามจำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทาน ตาม (1) หรือ (2) การใช้อำนาจตามมาตรานี้มีผลประกาศไว้ ณ ที่ชุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันเว้นแต่กรณีฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้

มาตรา 16 อธิบดีมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เรือ แพ การใช้น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท 4 โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา 17 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรี ในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแล รักษา คันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น

มาตรา 18 อธิบดีมีอำนาจยกเว้นการเก็บค่าชลประทานแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเทศมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อน หรือที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีจะได้รับความยินยอมให้เป็นผู้ได้รับการยกเว้นแทนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในอัตราดังต่อไปนี้

ก. กำนัน และเทศมนตรีคนละห้าสิบไร่

ข. ผู้ใหญ่บ้าน คนละยี่สิบห้าไร่

มาตรา 23 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก้ไขหรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใดหรือทำการเพาะปลูกรุกล้ำทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก นายช่างชลประทาน ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนนอกจากที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เมื่อโจทก์ร้องขอก็ให้ศาลสั่งรื้อถอนสิ่งที่รุกล้ำนั้นด้วย

ในกรณีฉุกเฉิน เพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้สิ่งรุกล้ำพ้นไปจากทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนังได้

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีที่มีการฝ่าฝืน นอกจากที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเมื่อโจทก์ร้องขอก็ให้ศาลสั่งรื้อถอนสิ่งกีดขวางนั้นด้วย

ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพ้นไปจากทางน้ำชลประทานได้

มาตรา 26 ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลองหรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือมาเชื่อมกับทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำในทางชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย ผู้ฝ่าฝืนนอกจากจะได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ศาลสั่งให้ปิดถมคลองหรือทางน้ำนั้นมิให้รั่วไหลต่อไปก็ได้

เพื่อป้องกันอันตรายอันเกิดแก่การชลประทาน อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวในวรรคแรก ปิดถมทางน้ำนั้น หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้รั่วไหลได้ต่อไป หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินเพื่อการนี้ก็ให้มีอำนาจใช้ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น

ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้งค่าเสียหายที่จะต้องชดเชยให้แก่เจ้าของที่ดินให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น คลองหรือทางน้ำใดที่ทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทานก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่ออธิบดีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจดำเนินการตามความในวรรค 2 ได้โดยอนุโลม

มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ชากสัตว์ ชากพืช แก้วदान หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทาน หรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภคน้ำ

ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็นพิษลงในทางน้ำชลประทาน จนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค-อุปโภคหรือ สุขภาพอนามัย

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันจะทำให้เสียหายแก่คันคลองขานคลอง ทำนบ พนัง หรือหยุดระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน

มาตรา 37 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรค 1 มาตรา 24 วรรค 1 มาตรา 28 วรรค 1 มาตรา 30 หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 28 วรรค 2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 32 มาตรา 33 หรือมาตรา 34 มีความผิดต้องระวางโทษ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นายโกศล ประสงค์สม
 เกิด 2 มิถุนายน 2498 สมุทรสงคราม
 การศึกษา พ.ศ. 2528 สำเร็จการศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.)
 ภาควิชาวิศวกรรมชลประทาน คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พ.ศ. 2536 เข้าศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วศ.ม)
 สาขาวิศวกรรมแหล่งน้ำ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์การทำงาน

2527 - 2530 บริษัท แอ็คที คอนซัลท์ จำกัด
 2530 - 2534 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
 2534 - ปัจจุบัน กองออกแบบ กรมชลประทาน ถนนสามเสน เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย